

Noves aportacions al «Catàleg dels Croats de Barcelona, 1285-1706»

F. DOMINGO I SELLART

VIII

El catàleg dels Croats de Barcelona, d'Antoni Badia i Torres,¹ es va veure ampliat any rera any a Acta Numismàtica fins el 1976 de la mà del seu redactor, i l'any 1979 a Acta Numismàtica IX, per Sebastià Datzira. El decés d'aquest incansable historiador numismàtic ens deixà durant molts anys sense conèixer noves variants de croats a tots aquells que sentíem veritable interès per aquesta moneda catalana.

Creient que la tasca de continuar aquestes aportacions és del màxim interès per a tots els col·leccionistes i historiadors numismàtics, ens plau moltíssim ésser els afortunats de poder fer-ho.

Seguint els criteris emprats fins ara en la catalogació, descrivim les peces, fins ara no catalogades, de què hem tingut coneixement.

Núm. 5 B	Anv.: :PETRUSDEIGRACIAREX:
	Rev.: :CIUI-TAS:-:BACK-NONA

Croat de Pere el Gran, del tipus II, variant dels catalogats per la diferent puntuació de les llegendes i per comptar amb sis anelletes al vestit i dues a les mànigues. És de revers tipus A, i pesa 3,09 gr. Raresa: RRR.

Núm. 48 A	Anv.: +IACOBUSDEIGRACIAREX
	Rev.: CIUI-TAS:B-ARCK-NONA

Croat de Jaume II, el Just, del tipus II. Difereix dels que figuren en el catàleg, per nombre d'anelletes que adornen el vestit i les mànigues, sis i tres respectivament. És de revers tipus B, pesa 3,20 gr., i el considerem d'una raresa RR.

Núm. 51 A Anv.: *IACOBUSDEIGRACIAREX
Rev.: CIUI-TASB-ARCK-NONA

Croat de Jaume II, del tipus III, amb cinc anelletes al vestit i dues a les mànigues, diferent dels catalogats pel seu revers del tipus A. Pesa 2,87 gr. Raresa: R.

Núm. 84 A Anv.: +IACOBUSDEIGRACIAREX
Rev.: CIUI-TASB-ARCK-NONA

Croat de Jaume II, del tipus V a, que a diferència de tots els catalogats no presenta cap signe de separació entre CI i VI a la llegenda del revers. És de revers tipus A i pesa 2,84 gr. Un croat amb les mateixes característiques fou descrit per Botet i Sisó² amb el n° 189. Badia no el va catalogar per creure veure signes de separació entre CI i VI a la fotografia publicada per Botet. Si bé els croats d'aquest tipus són corrents, aquesta variant la considerem molt rara: RR.

Núm. 100 A Anv.: +IACOBVSDEIGRACIAREX
Rev.: CIVI-TASB-ARCK-NONA

Croat de Jaume II, tipus Vc, de revers varietat B, que com l'anterior no presenta signes de separació entre CI i VI. Botet² el descrigué a la seva obra amb el núm. 190, fotografiant tan sols el revers. Badia cregué que aquesta fotografia podia pertànyer a un croat d'un altre tipus d'anvers, i a falta d'una peça real optà per no catalogar-lo. L'exemplar que presentem pesa 3,04 gr., i és de raresa: RR.

Núm. 156 A Anv.: +ALFONSVSDEIGRACIAREX
Rev.: CIVI-TASB-ARCI-NONA

Croat d'Alfons III el Benigne, del tipus I e, revers variant B i un pes de 3,11 gr., que presenta un error a la llegenda del revers: BARCI per BARCK. El considerem rar: R.

Núm. 337 A Anv.: PETRUS ^X DEI ^X GRACIA REX
Rev.: CI ^X UI-TASB-ARCK-NONA

Croat de Pere III, tipus IX b, revers variant A, i un pes de 2,86 gr., que a més de la manca de creuetes separant GRACIA i REX, té la particularitat de presentar CI i VI separat per dues creuetes, cosa que no observem en cap dels croats del tipus IX catalogats. El considerem molt rar: RR.

Núm. 350 A Anv.: +PETRUS ^X DEI ^X GRACIA ^X REX ^X
Tipus IX g Rev.: CIUI-TASB-ARCK-NONA

Croat de Pere el Cerimoniós, del tipus IX, de revers variant B i un pes de 2,99 gr. Les flors són de sis puntes i les tes de la llegenda són llatines a l'anvers i al

5B

48A

51A

84A

100A

156A

337A

350A

434A

546A

984A

1000A

revers. Per aquestes característiques hem de catalogar un nou subtipus del tipus IX, en aquest cas el G. És de raresa: R.

Núm. 434 A Anv.: +:MARTINUS:DEI:GR'A:REX:
Rev.: CIUI-TAS:B-ARCK-NONA

Croat de Martí l'Humà, tipus V, que presenta les mateixes particularitats del núm. 434, a excepció del quarterat del revers, que és de la variant A. Pesa 3,02 gr. i el considerem raríssim: RRR.

Núm. 546 A Anv.: sense llegenda
Rev.: BAR-CK-NO-NA

Terç de Croat d'Alfons IV, del tipus V, que amb un anvers molt similar al del núm. 546 (probablement es tracta del mateix encuny), és de diferent quarterat de revers, el variant A. Pesa 1,00 gr. i hem de considerar-lo molt rar: RR.

Núm. 984 A Anv.: PHIL.....D·G·R·HISPANIA
Rev.: BARCI-NO·CI-.....0.9

Mig Croat de Felip II, tipus I i any 1609, desconegut per l'acabament de la llegenda de l'anvers en HISPANIA. De revers tipus B i pes de 1,73 gr., és de raresa: R.

Núm. 1.000 A Anv.: PHILIPP·9·D·G·HISPANI·R·
Tipus III d Rev.: BARC-INOC-IVITA-S 16·11

Mig Croat de Felip II, pertanyent al Tipus III, amb acabament de la llegenda de l'anvers en HISPANI R, a diferència dels exemplars catalogats. Encetem amb aquest exemplar el tipus III d. De revers B, pesa 1,57 gr. Raresa: RR.

Agraïm als bons amics col·leccionistes, que ens han facilitat les fotografies d'aquests croats, la seva valuosa col·laboració, i agraïrem la d'aquells que en endavant ens facin arribar informació sobre nous croats i divisors no catalogats.

BIBLIOGRAFIA

1. A. BADIA I TORRES. *Catàleg dels croats de Barcelona 1285-1706*, publicat amb el patrocini de la Secció Numismàtica del C.F.N. de Barcelona, 1969.
2. J. BOTET I SISÓ. *Les monedes catalanes*. Volum II, 1909.